ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук _____ Яна РАЄВСЬКА «12» вересня 2025 р.	**СХВАЛЕНО** на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу Протокол № 1 від «12» вересня 2025 р. Завідувач кафедри _____ Іван БАХОВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕРЕКЛАД НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ»

Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Освітня кваліфікація:	магістр філології
Освітньо-професійна програма:	Англійська мова і література (друга мова – німецька)

Київ – МАУП – 2025

Вступ

Методичні рекомендації розроблено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 «Філологія» освітньо-професійної програми «Англійська мова і література (друга мова – німецька)» з метою організації та методичного супроводу самостійної роботи з навчальної дисципліни «Переклад науково-технічного дискурсу» (ВК 2.4).

Загальний обсяг дисципліни становить 4 кредити ЄКТС (120 год.), з них самостійна робота – 86 год. (72 % загального обсягу). Самостійна робота є невід'ємною складовою освітнього процесу: вона забезпечує опрацювання теоретичного матеріалу, закріплення й поглиблення знань і вмінь, набутих на лекційних і практичних (семінарських) заняттях, і формування навичок автономного навчання. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Мета та завдання самостійної роботи

Мета самостійної роботи: сформувати навички самостійного перекладу науково-технічних текстів і термінологічного менеджменту.

Завдання самостійної роботи:

– набути досвіду перекладу текстів різних науково-технічних жанрів;

– укласти термінологічні глосарії;

– опанувати технології перекладу;

– підготувати ІНДЗ і підготуватися до модульного й підсумкового контролю.

Результати навчання. Самостійна робота спрямована на формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, визначених у силабусі дисципліни: ЗК 3, ЗК 4, ЗК 6, ЗК 8, СК 6, СК 7, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 10, ПРН 14.

Організація самостійної роботи

Самостійна робота виконується в позааудиторний час відповідно до тематичного плану дисципліни. Рекомендовано опрацьовувати матеріал систематично, напередодні відповідного практичного (семінарського) заняття, у такій послідовності: 1) ознайомитися з конспектом лекції та рекомендованими джерелами; 2) відповісти на питання для самоперевірки; 3) виконати практичні завдання до теми; 4) оформити результати у визначеній формі та подати їх викладачеві у встановлений термін (в аудиторії або через систему електронного навчання Moodle).

Консультації щодо виконання самостійної роботи надаються викладачем відповідно до графіка консультацій кафедри, а також дистанційно (e-mail, платформа Microsoft Teams, Moodle).

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю
Тема 1	Аналіз ознак науково-технічного дискурсу в паралельних текстах.	10	Аналітична записка
Тема 2	Укладання двомовного термінологічного глосарію (60 одиниць).	11	Глосарій
Тема 3	Переклад речень із номінативними ланцюжками та пасивом.	11	Письмовий переклад
Тема 4	Переклад фрагмента наукового тексту з коментарем щодо стилістичних трансформацій.	10	Переклад з коментарем

Тема 5	Переклад наукової статті за темою магістерського дослідження (4000 знаків).	11	Письмовий переклад
Тема 6	Переклад технічної інструкції або специфікації.	11	Письмовий переклад
Тема 7	Створення термінологічної бази в CAT-інструменті.	11	Термінологічна база
Тема 8	Постредагування машинного перекладу технічного тексту; оформлення та подання ІНДЗ.	11	Постредагований текст, захист ІНДЗ
Разом		**86**	

Завдання для самостійної роботи за темами

Змістовий модуль 1. Мовні особливості науково-технічного дискурсу та їх переклад

Тема 1. Науково-технічний дискурс: ознаки, функції, жанри; вимоги до перекладу. (10 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які ознаки науково-технічного дискурсу?

– Які жанри до нього належать?

– Які вимоги до науково-технічного перекладу?

– Хто є адресатом?

Практичні завдання:

– Проаналізуйте паралельні тексти.

– Складіть таблицю жанрів науково-технічного дискурсу.

Рекомендовані джерела: основна література 3, 4.

Тема 2. Термін і термінологія: способи перекладу термінів, абревіатур і номенклатурних найменувань; термінологічні стандарти. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке термін?

– Які способи перекладу термінів?

– Як перекладати абревіатури?

– Що таке термінологічний стандарт?

Практичні завдання:

– Укладіть двомовний глосарій (60 одиниць).

– Перевірте відповідники в IATE.

Рекомендовані джерела: основна література 1; інтернет-ресурси 2.

Тема 3. Граматичні труднощі: номінативні (атрибутивні) ланцюжки, пасив, неособові форми дієслова, модальність. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке номінативний ланцюжок?

– Як перекладати пасив?

– Як перекладати неособові форми?

– Як передати модальність?

Практичні завдання:

– Перекладіть речення з номінативними ланцюжками.

– Перекладіть речення з пасивом.

Рекомендовані джерела: основна література 3, 5.

Тема 4. Стилістичні та логіко-композиційні особливості; кліше наукового мовлення; хеджування. (10 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які стилістичні ознаки наукового тексту?

– Що таке хеджування?

– Які кліше наукового мовлення?

– Як зберегти логіку викладу?

Практичні завдання:

– Перекладіть фрагмент наукового тексту з коментарем.

– Складіть словник кліше.

Рекомендовані джерела: основна література 3, 5.

Змістовий модуль 2. Жанри науково-технічного перекладу та технології

Тема 5. Переклад наукових статей, анотацій і тез. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Яка структура наукової статті?

– Як перекладати анотацію?

– Які вимоги до перекладу тез?

– Як перекладати заголовки?

Практичні завдання:

– Перекладіть наукову статтю за темою дослідження.

– Перекладіть анотацію українською та англійською.

Рекомендовані джерела: основна література 3, 5.

Тема 6. Переклад технічної документації: інструкції, специфікації, патенти, стандарти. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які особливості технічної документації?

– Як перекладати інструкції?

– Що таке патент і як його перекладати?

– Які вимоги до перекладу стандартів?

Практичні завдання:

– Перекладіть технічну інструкцію.

– Проаналізуйте структуру патенту.

Рекомендовані джерела: основна література 1; додаткова 4.

Тема 7. Термінологічний менеджмент: глосарії, термінологічні бази, IATE; корпусні методи. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке термінологічний менеджмент?

– Як створити термінологічну базу?

– Як корпус допомагає термінологу?

– Що таке IATE?

Практичні завдання:

– Створіть термінологічну базу в CAT-інструменті.

– Виконайте корпусний пошук термінів.

Рекомендовані джерела: основна література 1; додаткова 1, 3.

Тема 8. Технології в науково-технічному перекладі: CAT-інструменти, машинний переклад, постредагування, QA. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які переваги CAT-інструментів для технічного перекладу?

– Як ефективно використовувати машинний переклад?

– Які QA-перевірки обов'язкові?

– Що таке постредагування?

Практичні завдання:

– Виконайте постредагування машинного перекладу технічного тексту.

– Оформіть і підготуйте до захисту ІНДЗ.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 2; додаткова 2, 5.

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Зміст ІНДЗ. перекладацьке портфоліо науково-технічного перекладу: 1) переклад наукової статті (4000–5000 знаків); 2) переклад технічної документації (3000 знаків); 3) переклад анотації з української англійською; 4) термінологічна база (не менше 100 одиниць); 5) проєкт у CAT-інструменті з QA-звітом; 6) перекладацький коментар.

Етапи виконання ІНДЗ:

– вибір теми (напряму) ІНДЗ та погодження її з викладачем упродовж перших двох тижнів семестру;

– добір і опрацювання джерел та фактичного матеріалу;

– виконання завдань ІНДЗ відповідно до визначеної структури;

– самоперевірка й редагування, перевірка на дотримання академічної доброчесності;

– подання ІНДЗ викладачеві не пізніше ніж за два тижні до завершення семестру;

– публічний захист ІНДЗ (презентація 5–7 хв. і відповіді на запитання).

Критерії оцінювання ІНДЗ (до 10 балів). Оцінюються: повнота та якість виконання всіх складників завдання; коректність використання фахової термінології; обґрунтованість рішень і висновків; самостійність виконання; дотримання академічної доброчесності; якість публічного захисту та відповідей на запитання.

Вимоги до оформлення письмових робіт

– текстовий редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм;

– титульна сторінка містить назву Академії, кафедри, дисципліни, вид і тему роботи, ПІБ здобувача та викладача;

– посилання на використані джерела оформлюються відповідно до ДСТУ 8302:2015 або стилю APA 7 (за вимогою викладача);

– тексти іноземною мовою подаються з дотриманням норм відповідної мови; переклади – у двоколонковому форматі (оригінал – переклад), якщо інше не визначено завданням;

– використання цифрових інструментів і штучного інтелекту декларується в кінці роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання самостійної роботи

Результати самостійної роботи перевіряються під час практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, захисту ІНДЗ та під час підсумкового контролю. Бали за самостійну роботу враховуються в межах оцінки за роботу на лекційних і практичних (семінарських) заняттях і самостійну роботу (до 30 балів за семестр).

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи:

– «відмінно» – завдання виконано повністю, самостійно, у встановлений термін, без помилок або з поодинокими неточностями; висновки обґрунтовані, використано рекомендовані та додаткові джерела;

– «добре» – завдання виконано повністю з незначними помилками, що не впливають на загальний результат; висновки загалом обґрунтовані;

– «задовільно» – завдання виконано частково або з суттєвими помилками; аргументація поверхова;

– «незадовільно» – завдання не виконано, виконано несамостійно або з грубими помилками.

Завдання, подані з порушенням терміну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Завдання, виконані з порушенням академічної доброчесності, не зараховуються.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Rothwell A., Moorkens J., Fernández-Parra M., Drugan J., Austermuehl F. Translation Tools and Technologies. London ; New York : Routledge, 2023.

2. Machine Translation for Everyone: Empowering Users in the Age of Artificial Intelligence / ed. by D. Kenny. Berlin : Language Science Press, 2022.

3. Munday J., Pinto S. R., Blakesley J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 5th ed. London ; New York : Routledge, 2022.

4. Bowker L. De-mystifying Translation: Introducing Translation to Non-translators. London ; New York : Routledge, 2023.

5. Ворова Т., Алісеєнко О., Мудренко Г. Theory and Practice of Translation: Reading Collection (Non-Adapted Texts). Теорія і практика перекладу : хрестоматія. Дніпро : Біла К. О., 2023. 64 с.

Додаткова література

1. The Routledge Encyclopedia of Translation Technology / ed. by Chan Sin-wai. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2023.

2. Moorkens J., Way A., Lankford S. Automating Translation. London ; New York : Routledge, 2024.

3. McEnery T., Brezina V. Fundamental Principles of Corpus Linguistics. Cambridge : Cambridge University Press, 2022.

4. Збірник текстів та завдань для самостійної роботи студентів з дисципліни «Теорія та практика професійно-орієнтованого перекладу» / уклад.: М. З. Кузів та ін. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 141 с.

5. Translation Revision and Post-editing: Industry Practices and Cognitive Processes / ed. by M. Koponen, B. Mossop, I. S. Robert, G. Scocchera. London ; New York : Routledge, 2021.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua
2. IATE – Interactive Terminology for Europe. URL: https://iate.europa.eu

3. Cambridge Dictionary. URL: https://dictionary.cambridge.org
4. Trados. URL: https://www.trados.com
5. memoQ. URL: https://www.memoq.com
6. Smartcat. URL: https://www.smartcat.com
7. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com

Розробник (-и) методичних рекомендацій:
Акімова А.О. Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри
_____
(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)
Викладач:
Акімова А.О. Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри
_____
(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Методичні рекомендації розглянуто на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу.
Протокол від «27» серпня 2025 р. №1